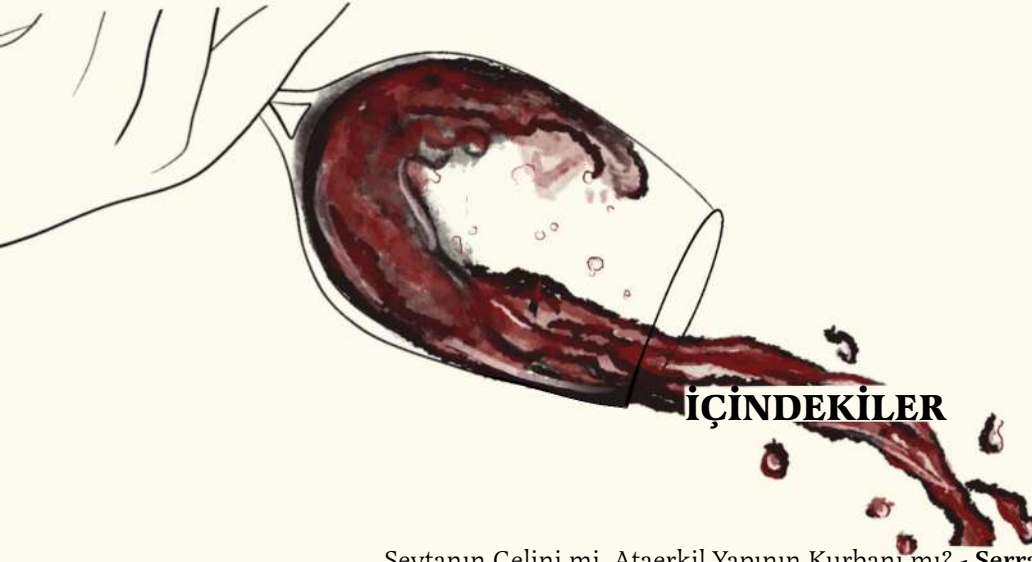


3. Sayı - Yaz 2025

Sangria





İÇİNDEKİLER

Şeytanın Gelini mi, Ataerkil Yapının Kurbanı mı? - Serra Çetinkaya 5

Yüzde Kaç *Byronic Hero*'sun? - Bahar Kaya 7

Fırtınalar - Hatice Darı 10

Hayatlarımızın Yazında - Bahar Kaya 12

akdeniz - Mustafa Yıldız 15

Cüneşin Altında Bir Gölge - Selin Kansoy 16

Papatya - Seda Erdem 17

Şiir - S. Necmi Yazıcı 18

Hamam - Hatice Darı 19

Bir Galaksinin Çöküşü - Alperen Bıçak 22

Fotoğraflar - Aslı Salı 27

Kılçık - Deniz Yıldız 28

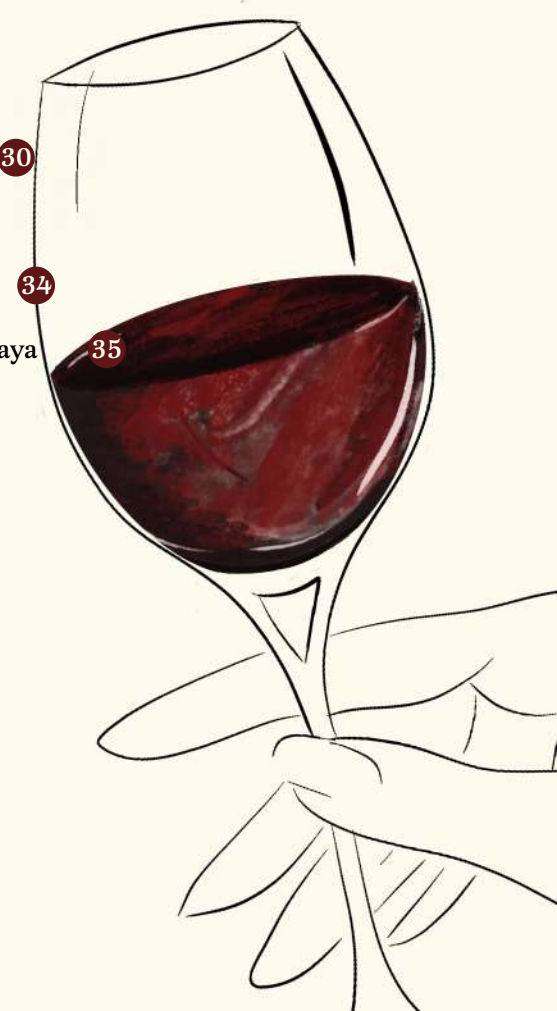
Bahar - Deniz Yıldız 29

Bulutsuzluk Özlemi - Ekin Taşbilek 30

Yaz Trendleri - Hatice Darı 32

Şeftalili Semizotu Salatası - Bahar Kaya 34

Kirazlı ve Limonlu İçecek Konsantresi - Bahar Kaya 35



Önsöz

Biz, Sangria Dergisini genç sanatçıların kendilerini ifade etmeleri için bir platform oluşturmak amacıyla kurduk. Sanatın her alanından bahseden, yeni sanatçılara kulak veren, en önemlisi tamamıyla özgün ve bağımsız bu dergiyi yetenekli ekibimiz sayesinde bir araya getirdik. Henüz çok yeni ve sayıca küçük bir ekibiz ama her birimizin söyleyecekleri vardı, biz de herkese birkaç sayfa ayırmaya çalıştık. Yazarlarımızdan, çizerlerimize, “Sangria” ekibinin her bir üyesine sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz, siz olmasaydınız içi boş birkaç sayfadan ibaret olurduk.

Üçüncü sayımız “Sangria Yaz 2025” ile yeniden siz değerli okuyucularımızla buluşmanın heyecanını yaşıyoruz. Önceki sayılarımızda olduğu gibi bu sayımızda da birbirinden değerli ve geniş bir yelpazede, özenle seçilmiş eserleri sizlerle paylaşıyor olacağız. Bu sayıdaki her bir eserin size ilham vermesini ve yepyeni bakış açıları kazandırmasını umuyoruz. Keyifli okumalar diliyor ve sizi biricik dergimiz ile baş başa bırakıyoruz.

Bahar Kaya & Hatice Darı



Woodcut: circa 1400. A witch, a demon and a warlock fly toward a peasant woman. Hulton Archive / Handout via Getty Images

Şeytanın Gelini mi, Ataerkil Yapının Kurbanı mı?

Serra Çetinkaya

Orta Çağ'ın sisli sokaklarında yankılanan çan sesleri yalnızca inancın değil, korkunun da habercisiydi. Avrupa tarihinin en karanlık yüzyıllarında binlerce kadın "cadı" damgasıyla yargılandı, işkence gördü ve ateşe atıldı. Dış dünyayı anlamlandırma çabasıyla sarılan dogmalar, bilmediğini şeytanlaştırdı. Ama bu kadınlar gerçekten şeytanla mı iş birliği yapmıştı?

İnsanlığın başlangıcından bu yana kadınlar, hemen her toplumda benzer biçimde dışlanma, bastırılma ve suçlanma döngüsünün öznesi olmuştur. Günümüz bilgileriyle ulaşabildiğimiz en uzak tarihten günümüze kadar olan süreçte, bilinen tüm toplumlar arasında yaygın ve tanıdık bir sorundur bu. Sözde bu 'kadın sorunu' olgusunun en kötü ününe sahip olan olaylardan birisi Avrupa tarihinin karanlık yüzü olarak adlandırılabilir cadı avlarıdır. Tarihsel sürece baktığımızda bu cadı avları, Avrupa'da üç yüzyıl kadar sürmüş ve binlerce -çoğunlukla kadınların- canına mal olmuştur.

15. yüzyılın sonlarına gelindiğinde, Avrupa'daki cadı avları 1487'de yayımlanan *Malleus Maleficarum* "Cadı Çekici" adlı eserle daha sistematik ve kurumsal bir yapıya kavuşmuştur. Üç bölümden oluşan bu kitabın ilk bölümünde cadılığın gerçekliği teolojik temellere dayandırılarak ispatlanmaya çalışılmıştır. İkinci bölümünde ise cadı olarak damgalanan kadınların şeytanla iş birliği yaptığı, çocuklara zarar verdiği ve çeşitli büyüler aracılığıyla toplumu tehdit ettiği gibi suçlamalar ayrıntılı biçimde ele alınmıştır. Ayrıca cadıların neden genellikle kadınlar arasından seçildiği açıklanırken, kadınların "daha zayıf bir akla sahip olmaları" ve "şehvete daha yatkın bulunmaları" gibi cinsiyetçi gerekçelere yer verilmiştir. Eserin üçüncü ve son bölümünde ise cadı avlarının nasıl yürütülmesi gerektiği bir "pratik rehber" niteliğinde sunulmuş; işkence yöntemleri, tanık ifadelerinin alınışı ve yargı süreçleri detaylandırılmıştır. Suçsuzluk karinesi neredeyse yok sayılırken, kadınlar çoğunlukla doğrudan suçlu kabul edilmiştir. Kilise en başta bu kitaba karşı çekimser yaklaşmış olsa da, daha sonrasında kurulan engizisyon mahkemelerinde bu kitap bir çeşit başvuru kaynağı olarak kullanılmıştır.



Woodcut from an 18th-century chapbook about the prophetess and supposed witch Mother Shipton, featured in Chap-books of the Eighteenth Century (1834) by John Ashton

Ancak bu sistematik zulmün arkasında yalnızca teolojik metinler değil, dönemin çalkantılı sosyal ve ekonomik yapısı da vardı. Cadı avlarının genel hedefi olan insanların %85'i kadınlardan oluşuyordu. Bu kadınlar genellikle yaşlı, yalnız yaşayan, dışlanmış ve şifacılıkla uğraşan kadınlardı. Fakat tarihte hemen hemen her olayda gördüğümüz gibi o dönemki toplumun yaşadığı siyasi, sosyal, ekonomik ve dini sorunlar insanlarda bir 'günah keçisi' arama dürtüsü oluşturunuyordu.

"Avrupalı erkekler, ruhban sınıfına ait din adamları, kendi yarattıkları hayale inanarak ve cadıların varlığını kanıtlamaya ve onları düşmana dönüştürerek yok etmeye çalışırlar. Silvia Bovenschen'e göre en kötüsü ise, kendi yarattıkları cadıdan korkup, yaşayan gerçek kadınları yakıp öldürmüş olmalarıdır." (Aksan, 4)

Bu trajik ve bastırılmış kadın çılgınlıklarının arkasında belirgin siyasi sebepler yatmaktadır. Dönemin siyasi yapısı, merkezi otoritesini güçlendirme ihtiyacı hissediyordu ve bu tür toplumsal baskılar, halk arasında otoriteye karşı korku ve disiplinin tesis edilmesine hizmet etmiştir.

Ayrıca, mezhep çatışmalarının yoğun olduğu bu dönemde 'cadı' kavramı, dini düşmanlıkların simgesi haline gelerek mezheplerin birbirini suçlama aracı olarak kullanılmıştır. Tarih boyunca kriz dönemlerinde — dış savaşlar, iç isyanlar ya da salgınlar gibi — yöneticilerin sorumluluğu bireylere yükleyip suçlu arama eğiliminde olması, cadı avlarının siyasi zeminini güçlendirmiştir. Bunun yanında, Avrupa'nın yaygın ve kabul görmüş ataerkil toplum yapısı, bilgili ve şifacı kadınları tehdit olarak görerek cadı avlarının kaynayan kazanına yeni bir ateş eklemiştir. Tüm bu siyasi ve sosyal nedenlerin yanı sıra, cadı avlarının ekonomik boyutu da göz ardı

edilmemelidir. Mahkemeler para kazanmış, işkenceciler ve cellatlar maaş almış, yerel yöneticiler ise 'cadıların' mallarına el koyarak maddi çıkar sağlamıştır. Bu ekonomik çıkarlar, sistemin kendini sürdürülebilir kılmasında önemli bir rol oynamıştır.

Tüm bu karmaşık ve birbirine bağlı faktörler, cadı avlarının yalnızca bireysel inançlardan kaynaklanmadığını; aynı zamanda derin toplumsal yapılar ve siyasi ilişkilerin ürünü olduğunu ortaya koymaktadır. Korku ve cehalet, özellikle savunmasız kadınları hedef almış ve onları sadece "cadı" olarak damgalamakla kalmayıp, aynı zamanda toplumun devamlılığı için feda edilen kurbanlara dönüştürmüştür. Bu süreç, bir yandan toplumsal düzeni sağlamaya yararken diğer yandan ekonomik ve siyasi çıkarları koruyan karanlık bir mekanizma olarak işlev görmüştür.



The burning of a witch in Vienna, Austria in 1538 by Ullstein Bild (from Little, 2018).

Sonuç olarak, Avrupa'da yaşanan cadı avları, sadece irrasyonel korkuların değil; aynı zamanda çalkantılı siyasi sorunların, kadınları düşman olarak kabul eden ataerkil sosyal yapının ve çıkar temelli ekonomik düzenin karmaşık ve trajik

ürünü olmuştur. Kadınların susturulduğu, ötekileştirildiği ve bir sistemin günah keçisi haline getirildiği bu acı dönem, tarihin acımasız bir aynası olarak karşımızda durmaktadır. Bugün geriye dönüp baktığımızda, cadı avları bize toplumsal krizlerin, önyargıların ve siyasi mücadelelerinin nasıl insan hayatlarını paramparça ettiğini göstermektedir. Bu trajediden çıkarılacak en önemli ders ise, korkunun ve cehaletin körüklediği baskı mekanizmalarının hiçbir zaman masum olmadığını; her zaman ardında somut çıkarlar ve derin toplumsal sorunlar barındırdığını unutmamaktır.

Yüzde Kaç Byronic Hero'sun?

Bahar Kaya

Byronic Hero ya da Byronic Kahraman, Lord Byron'ın unutulmaz karakterleri ve hatta kendi kişiliğinden baz alınarak ortaya çıkmış bir kavram. Aslında Byronic Hero için kısaca hepimizin kendimizi etkilenmekten alıkoyamadığımız; gizemli, iyi kalpli fakat bir o kadar da tartışmaya açık hareketler sergileyen o karakter diyebiliriz. Ne tam anlamıyla beyaz ne de tam anlamıyla siyah olan bu gri karakterler hem popüler medyada hem de klasik eserlerde karşımıza sık sık çıkıyor. Bu yazıda da hem Byronic Kahramanlardan bahsedeceğim hem de sonunda siz okuyucuların yüzde kaç *Byronic Hero* olduğuna dair çözebileceği bir test bırakacağım.

Portrait of Lord Byron by Richard Westall

Lord Byron

George Gordon Byron, nam-ı diğer Lord Byron, 1788'de Londra'da doğdu. Hem etkileyici görünüşüyle hem de çalkantılı özel hayatıyla 19. yüzyıl dedikodularının ana karakterlerinden biriydi. Edebiyatta usta, skandallara karışmakta daha da ustaydı! Sadece edebiyata değil aynı zamanda özgürlüğüne ve bolca maceraya da düşküncü.

Aşk hayatı tam bir karmaşaydı: hem kadınlara hem de erkeklere duyduğu aşk, evli kadınlarla yaşadığı ilişkiler, kuzenine duyduğu yasak aşk derken Londra sosyetesine neye uğradığını şaşırdı. Bir ara evlenmeyi denedi ama evlilik sadece bir yıl sürdü. Byron'ın eşi; aynı zamanda Ada Lovelace'in annesi, (evet, bilgisayarın ilk programcısı Ada!) Byron'ın "deli" olduğunu iddia etti. Sonrası? Byron İngiltere'den ayrıldı, Avrupa'da dolaşırken de kalpleri fethetmeye devam etti.

Avrupa'da çılgın partilere, tutkulu aşklara ve edebi tartışmalara karıştı. En sonunda soluğu Yunanistan'daki bağımsızlık mücadelesinde aldı çünkü Byron kahraman olmayı severdi. Ne yazık ki 1824'te, savaş meydanında değil, hastalık yüzünden henüz 36 yaşındayken hayata veda etti.

Byronic Kahraman

Lord Byron belki farkında olmadan belki de bilerek eserlerindeki kahramanlarını kendi kişiliğine çok benzer bir şekilde yaratmış diyebiliriz.

Manfred ve Don Juan karakterleri gerçekten de Lord Byron'ın kendi eserlerindeki gölgesi mahiyetinde. Hem karakterleri hem kendisinin ortak özelliklerini sıralayacak olursak: bağımsızlığına düşkün, melankolik, isyankar, tutkulu, kolay öfkelenen, izole olmayı tercih eden, özgüvenli, etik kurallarını kendine göre şekillendiren, maceracı, etkileyici, göz alıcı, cüretkar, yetenekli, erotizme düşkün fakat aşktan yana yüzü gülmeyen, pervasız gibi karakter özelliklerini içinde barındıran bir liste elde edebiliriz.

Fakat bu karakterlerin zamansız, etkileyici ve ilgi çekici özellikleri hem Lord Byron'dan önceki hem de sonraki eserlerde çeşitli karakterlerde de görülüyor.

Bunlara birkaç örnek verecek olursak:

- *Uğultulu Tepeler*'deki **Heathcliff** (%96)
- *Gurur ve Önyargı*'daki **Mr. Darcy** (%56)
- *Alacakaranlık*'taki **Edward Cullen** (%79)
- *Harry Potter*'daki **Severus Snape** (%79)
- *Jane Eyre*'deki **Mr. Rochester** (%80)
- **Batman** (%71)
- **Sherlock Holmes** (%80)
- *Macbeth*'deki **Lady Macbeth** (%83)
- **Antigone** (% 67)
- **Malefiz** (%89)



Portrait of a singer, Wilhelm Troszel as Don Juan by Jozef Simmler (1823 - 1868)



Antigone, Frederic Leighton, 1882



Ellen Terry as Lady Macbeth oil painting by John Singer Sargent



Still image from Pride & Prejudice. Directed by Joe Wright, Focus Features, 2005

Şimdi de kendinize ya da tanıdıklarınıza uygulayabileceğiniz testimize geçebilirsiniz!

Yüzde Kaç Byronik Kahramansınız?

1) Karanlık ve travmatik bir geçmiş	8
2) Melankolik	7
3) Gizemli	6
4) İzole	5
5) Özgüvenli	4
6) Etik kurallarını kendine göre belirleme	8
7) İsyankar	4
8) Maceracı	3
9) Cürretkar	5
10) Göz alıcı	4
11) Etkileyici	6
12) Pervasız	3
13) Tutkulu	7
14) Kendini yok eden, zarar veren	4
15) Kibirli	6
16) Manipülatif	5
17) Hinlik	4
18) Psikolojik sorunlar	4
19) Narsist	6

KAYNAKÇA

Logan, George M., et al., editors. The Norton Anthology of English Literature. 10th ed., W. W. Norton & Company, 2018.

Lord Byron.” Encyclopaedia Britannica, 26 Apr. 2024, <https://www.britannica.com/biography/Lord-Byron-poet>. Accessed 26 May 2025.

“Byron’s Letters Reveal the Real Queer Love and Loss That Inspired His Poetry.” The Conversation, 2024, <https://theconversation.com/byrons-letters-reveal-the-real-queer-love-and-loss-that-inspired-his-poetry-224540>. Accessed 26 May 2025.

Fırtınalar

Hatice Darı

Yağmur damlaları yerle buluşurken dışarıdaki kaos onlar için çok uzaktaymış gibi görünüyordu. Sinemanın akustığı dışarıdaki fırtına sanki hiç yokmuş gibi hissettirmekteydi içerisindekileri. Koskoca salonda oturan iki kişi, hem de salonun tam ortasında. Birinin dizleri diğerinin üzerinde onu sıkıca sararken de çok uzaktı bütün fırtınalar. Dışarıdaki felaketin farkında olsa da, kimin başına ne geldiği umurunda değildi. Bugün burada sağırdı bütün gerçekliklere. Kendisini saran kollar, kılıçlarını sallayan adamların kolları; karşısındaki savaş, ve içindeki... Bencilce olduğunu düşünüyordu. Onun bu yaptığının bencilce olduğunu. Birinin üzerinde bu kadar güç sahibi olmak bencilceydi. Bu gücü bile isteye kullanmak bencilceydi. Kollarının onun canını acıtabileceğini umursamamak bencilceydi. Ya da yeterince sıkı sarmamanın yarattığı boşluğu... Karşıdakini düşünmeden yaptığın her şey bencilikti. O gittiğinde yanında kim olursa olsun onu düşünmek bencilceydi. Kendinde onu özleme hakkını görmek bencilceydi. Zamanın ve mekanın önemini yitirmesi bencilceydi. Dışarıdaki fırtınayı umursamamak bencilceydi.

Tam karşıda aşıklardan biri öldü, diğerine yaşamak kaldı. Yaşamalıydı savaşçı, ölen aşıklara rağmen. Kendisinden daha büyük şeyler için yaşamalıydı, onun bencil olmaya hakkı yoktu. Hayatta kalmanın yollarını aramalıydı savaşçı, onun ölmeye bile hakkı yoktu. Acıklı sahnelerin gelmesiyle ağlar gibi oldu. Dizlerindeki kolların varlığıyla onlardan biri olmadıklarını hatırlayıp ölen aşıklara olan sempatisini yarıda kesti. O bir savaşçı değildi. Onun pek tabii bencil olmaya ve hatta trajik anlarda ölmeye hakkı vardı.

Dramatik film bittiğinde salon yavaşça boşalmaya başladı. Işıklar açıldı tekrar. Kapkara ekran beyaz görünüyordu artık. Koltuklar kıpkırmızıydı, sanki savaşta dökülen kanlarla lekelenmişti. Salonun dramatikliği de filmin bitimiyle kaybolmuştu. Dümdüz bir odaydı artık. Işıklar tekrar söndüğünde yeni bir dünyaya dönüşeceği belliydi, yalnızca ışıklar söndüğünde... Her sönüş yepyeni bir dünya bu gösterişsiz salon için. Hiç bitmeyecekmiş gibi görünen uzun ve anlamsız filmler, uzun zamandır gösterime girilmesi beklenen ve hiç bitmemesi istenilen filmler, kimsenin adını bile duymadığı ama izleyenlerin beklentisini büyük ölçüde aşan bağımsız filmler... Hepsi bu kapkara ekranda yerlerini aldı, karşısındaki koltuklarda oturan ve her yeni gün yenilenen kollar için. Film bitti ve bu kollar da birbirini sarmayı

bırakıp evin yolunu tuttular.

Yağmurdan ıslanmış yerde yansıyan sokak lambasının sarı ışığı ve arabaların ıslak zeminde çıkardıkları sesler... O kadar huzurlu bir akşamdı ki. Bugünlük fırtına dinmişti. Yarının getirecekleri için endişelenmek yarının işiydi. Bu gece fırtına yoktu, bu gece sadece metroyu beklerken sarıldığı kollardan hissedilen kalp atışının gürültüsü vardı. Aşık olunca insan her fırtınadan kaçmayı, ya da onu yeterince uzun bir süre ertelemeyi çok iyi beceriyordu. Hatta bazen ne kadar şiddetli olursa olsun gök gürültülerini ve sırsıklam ıslanmayı bile görmezden gelebiliyordu. El ele tutuşarak karşıdan karşıya geçmek, bir bardak birayı paylaşmak, uyumadan önce gülüşerek sigara içmek; hepsi kemiklerine kadar ıslanmaya değermiş gibiye benziyordu. Hatta bu yüzden aylarca yatak döşek hasta olmaya da, belki hiçbir ilacın seni iyileştirememesine de ve biraz daha güçsüz yaşamaya devam etmeye de...

Eve döndüklerinde yolda çok sevdiği kalpli küpelerinden birinin düştüğünü fark etti. İki kalpten yalnızca biri kalmıştı. Bu tek başına kalmış kalbin hiç bir işe yaramayacağını ve kendisine hediye edilen bu küpeleri bir daha hiçbir yerde bulamayacağını bilinciyle, hüznle bir kenara kaldırdı küpeyi. Atmaya da kıyamadı, bir daha da takamazdı. Tek başına kaldı zavallı küpe. Küpesinin yasını şimdilik erteledi, uyurken onu saran kollar fırtınaları da dindiriyordu, acı kayıpları da. Yanındaki kalp atışlarını dinliyordu şimdi. Yüzüne vuran sıcak nefesi hissediyordu. O kadar her yerini sarmıştı ki bu kocaman yatakta, ciğerlerini dolduran tek hava onun verdiği nefeslerdi. O bu kadar sarmışken her yerini başka bir şey düşünüp hissetmek olanaksızdı. Kaybolan küpeler, izlenilen filmler, hastalanmayı bekleyen vücutlar; zihninde bunları düşünecek yer bırakmamıştı bu koskoca beden. Her zerresini işgal eden bu adamın mı suçuydu onun başka bir şey düşünememesi; yoksa bencil ve umursamaz benliği mi? Kim kimi suçlamalıydı böylesine savunmasız ve böylesine savurgan iki insan bir araya geldiğinde? Hikayenin sonunda çıkacak fırtınadan kim sorumluydu? Yol boyunca tek bir kalpli küpeyle yürüdüğünü neden kimse fark etmemişti? Diğer küpe ne zaman o kulağı terk etmişti? Uykunun hafif ağırlığıyla bir kez daha tüm düşünceleri, tüm soruları zihnini terk etti. Bir kez daha kendini teslim etti onu bir süreliğine uyuşturacak bir şeylere. Bir süre daha tüm fırtınalar uzakta kalabilirdi, gözlerini yeterince sıkı kapatırsa.



Hayatlarımızın Yazında

Bahar Kaya



16 Nisan 2025 - Ankara

Balkonda oturduğumuz bir gece yağmur sokakları yıkayıp temizliyor bütün kirinden. Sokak lambaları geceyi aydınlatıyor ve ben bir anda beraber geçirdiğimiz yılların anıları ile çarpışıyorum. Birkaç yıllık dostluğumuzun ömre bedel anıları... İkimizin de hayatındaki insanların anlamlandırmakta zorlandığı bu dostluk bazen beni bile şaşırtıyor. Yaşadıklarımızı, konuştuklarımızı onlara anlatmak istiyorum. Bakın işte bu yüzden o benim en yakınım demek istiyorum ama anlatmaya kalktığım şeyler herkesin gözünde oldukça sıradan. Hatırimda kalan anılardan fazlası olmalı diye düşünüyorum. Ama belki de yoktur, belki de sıradan birkaç hatıra üzerine kuruludur dostluğumuz. Sıradanlıklarımızla dönüp baktığımızda ne günlerdi dedirten bir dostluk kurabilmek sıra dışıydı demek ki.

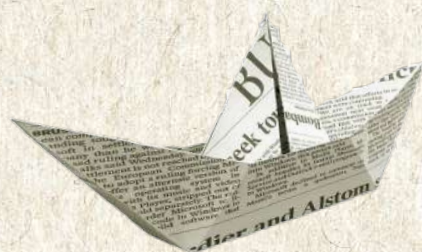
4 Ekim 2022 - Ankara

Ankara'ya geleli birkaç gün olmuş, bir daha konuşmaya çağımızdan habersiz olduğumuz insanların yanından kalkıp kitapçıya gitmeye karar veriyoruz. Tren duruyor, soğuk tonlu loş ışıklarla

aydınlatılmış, tavana kadar mavi fayanslar ile döşenmiş Kızılay durağından çıkıyoruz. Karanfil Sokak'ta birkaç adım attıktan sonra Dost Kitabevi'ne giriyoruz. Rafların arasında konuşmadan dolanıyoruz, arada sırada bir kitabı işaret edip birkaç kelimelik yorumlarda bulunuyoruz. O günden yıllar sonra aynı tarihlerde yine Dost Kitabevi'ne gireceğimizden habersiziz. Yıllar sonra birbirimizin zevkleri hakkında tartışıp gülüşeceğimizi bilmiyoruz.

20 Mayıs 2023 - Ankara

Eleştiriyor, hatta yargılıyoruz. Her şeyi ama her şeyi. Filmleri, kitapları, yazarları, yönetmenleri, hayatlarımızdaki küçük insanları, dünyayı şekillendirmiş tarihe yön vermiş büyük kişileri bile. Herkes hakkında her zaman yapacak bir yorumumuz var. En çok da kendimizi konuşuyoruz. Boyun büken hatalarımızdan göğüs kabartan gururlarımıza kadar her şeye değiniyoruz. Günler, geceler geçip bitiyor ama konuştuk-



larımız asla! Bir tür kelimeler okyanusunda gemimizi batırmadan kendi yarattığımız fırtınayı atlatmaya çalışıyoruz. Gemi batmıyor, biz batmıyoruz. Her seferinde biraz daha sağlam, biraz daha tanıdık çıkıyoruz sudan.

16 Temmuz 2023 - Antalya

Deniz kenarında yan yana uzanıyoruz. Altımızdaki çakıl taşları sırtıma batıyor ve birkaç dakika boyunca bırakacakları izler etime kazınıyor. Denizin dalgası, dinlediğimiz müzik ve insanların gülüşleri kulaklarımda uğulduyor. Bana daha önce konuşmuş olduğumuz bir şeyi hararetle anlatırken seni bir sigara yakmak bölebiliyor sadece. Sanâ eşlik ediyorum, tuzlu suda ıslanıp dalgalanarak kuruyan saçlarımızı fark ediyorum. Hava o kadar sıcak ki dilim damağıma yapışmış ama daha önce hatırlayamadığım kadar çok konuştuğumuz bu konuyu içecek bir şeyler almak için bölemiyorum. Bu defa neyi fark edeceğimiz, nasıl analiz edeceğimiz çok daha önemli geliyor şu an. Kavurucu güneş tenimi yakıp geçiyor ve kemikleri-

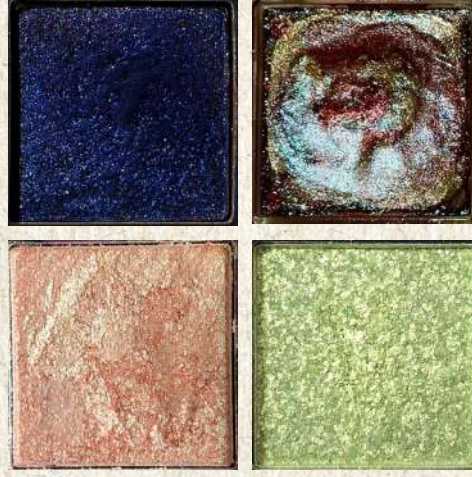
me kadar ısınıyorum. Bir sonraki kış üşümemi engelleyecek kadar ısındığıma inanmak istiyorum. İçinde bulunduğum bu anı yaşarken sonraki kışı düşünmek bana bir umut veriyor. Sonrasını ya da öncesini düşünmek o anı yaşamama engel olmuyor. Tersine, bir zamanlar planladığım bir anın gelmiş olduğunu ya da bir süre sonra hatırlayacağım bir anı yaşamakta olduğumu fark etmek beni mutlu ediyor. Ve tam olarak şu anda mutluyum. Aylar boyunca seninle yazın yapacaklarımızı konuşup, şimdi onları gerçekleştiriyor olmak beni mutlu ediyor.



5 Kasım 2023 - Ankara

Saat sabah 04.46, ilk metronun gelmesine 1 saat 14 dakika kalmış. Hava lar aslında hala sıcaktı ama bu saatte normal tabii... Bir kebabçı da oturmuş çay içiyoruz. Gözlerlerimizi her kapatıp açışımızda göz kapaklarımızdaki simler ışıltıyor. Telefonumun şarjı bugün ikinci kez bitmek üzere ve şarj aletimi takacak bir priz arıyorum. "Ya bak bu son! Yeter artık ya yorulдум ben. Her seferinde metroyu bekle bekle bekle..." Kafanı ellerinin arasında tutmuş söyleni-

yorsun. Göz kapaklarındaki ışıltılar gözünü ovuştururken silinmiş. Birer çay daha içip kalkıyoruz.



27 Temmuz 2024 - Antalya

Akşam üzeri sahile doğru hafif bir yokuşu inerken, terliklerimiz yere çarpıyor. Nemden ve sıcaktan içi geçmiş çiçeklerin baygın kokuları ciğerlerime doluyor. Gündüz vakti esmerleşen omuzlarımız, bizi yakan güneşi içimizde taşıyor-muşuz gibi parlıyor. Bana bir şeyler anlatıyorsun, daha önce onlarca kez konuştuğumuz bir konu. Konuştuklarımız ilk defa değindiğimiz konular değil, defalarca aynı konuları özenle analiz ediyoruz. Her geçen gün güneşin altında olgunlaşan meyveler gibi yaşadıklarımız da onlara her değindiğimizde daha anlamlı hale geliyor.



25 Eylül 2024 - Ankara

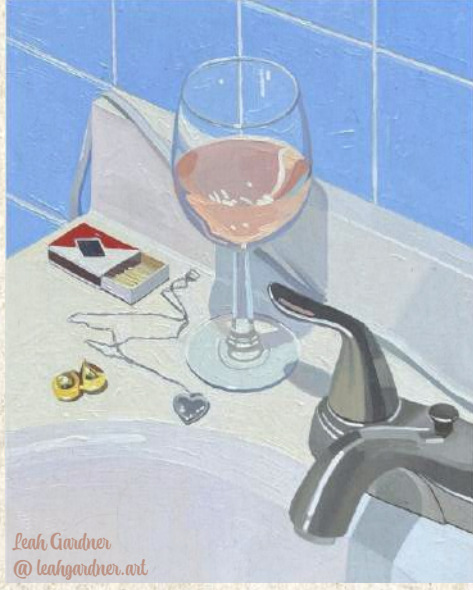
Bir sabah koşa koşa fakülteye geliyorum. Kapının sağında, ağacın altında ki bankta oturuyorsun. "Kurtuluş'tan gelmek düşündüğümünden kolay oldu." Sevinçten konuşmuyor, şakıyorum resmen. Evi nasıl temizleyeceğimizi, düzenleyeceğimizi konuşuyoruz bütün gün. Dersten çıkıp eve yürürken yokuştan şikayet ediyoruz. Birkaç ay sonra aynı yokuşu bir yerlere yetismeye çalışırken koşa koşa, gecenin bir vakti eve dönerken yorgun argın, güneşin altında terleyerek, yağmurun altında ıslanarak inip çıkacağız. Yorgunluktan bayılacak hale de gelsek şikayet edecek hiçbir şeyimiz yok.



4 Aralık 2024 - Ankara

Ankara'da benim evimdeyiz, aylardan aralık. Dışarıda dondurucu bir soğuk ve lapa lapa kar var. Doğum günün geçeli birkaç gün oldu, banyoda beraber hazırlanıyoruz. Yüzüme son birkaç dokunuş yaparken aynada küt saçlarının yansıması ile göz göze geliyorum. Siyah saçlarını düzleştiricinin arasında eziyorsun. Düzleştiriciden gelen hafif yanık

kokusu, parfümlerimizin karışımı, ve o sırada sürmekte olduğum böğürtlenli rujun kokusu birbirine karışıyor.



Leah Gardner
@leahgardner.art

6 Nisan 2025 - Ankara

Bir bahar sabahı bana geliyorsun, elinde bir karton yumurta ve bir somun taze ekmek. "Domates var mı? Yoksa hiç ayakkabımı çıkartmayayım." Çırpılmış yumurta yiyoruz, yanında bir demli bir de açık çay.

2 Haziran 2025 - Ankara

Son birkaç senedir yaşadıklarımızın ve konuştuklarımızın sonu yok. Kahkahalarımız odanın duvarlarından birbirlerine çarparken de göz yaşlarımızda boğulurken de yan yana olmanın verdiği bir sakinlik hep etrafımızda. Belki de 20'li yaşlarımızdaki bu dostluk hayatlarımızın yazına geçtiğimiz bir kanıttır. Beraber öğrenip büyüdüğümüz bir ilkbaharda değil de olgunlaştığımız ve yaşamaya

gerçekten başladığımız bir mevsime geçmişizdir. İlkbahar heyecanını geride bırakıp, uzun yaz günlerini yaşamaya başladığımız bir dönem... Sonumuzu düşünmeden alabildiğimiz bütün gün ışığını içimize hapsettiğimiz kurak bir yaz, taze meyve tatları ile besleniyoruz. Her şeyin ortasında durmuş hayata adım atmak için doğru an bu mu diye sorguluyoruz. Ama belki doğru an geldi geçiyor, belki de çoktan adım atmış koşmaya başlamışız ve bu yeni normalin farkında bile değiliz.

Bela Czene Hungarian, 1911-1999 "Cafe-Confiserie", 1974 Acrylic on fiberboard 60 x 89 cm



akdeniz

Mustafa Yıldız

kara kalem sürtüşlerinde açığa çıkan
kanepede dolaşan çatlak renk,
yeşil kıvılcımlar, mermer yatak.
boyuna senden söz ediyor dizindeki kirpi
gözlerini kısarak tuttuğunda kalemi
ya da gözlerimi kısarak öptüğümde
açığa çıkan koku: akdeniz.
bundan ellerin sudan hafif
kolların rüzgar saydamlığında iki kardelen
gövden portakal ağacı

sırtını koyduğun yer bir mumun alnı
eriyip aramıza düşürüyorum alevini
tenindeki çizgilerin hafiyeliğine soyunuyorum
ne düşündüğümü sorup flulaştırıyorsun dirseklerini.
'kalbin bir samanyolu, ben yerin kabuğuyum'
kaburganda yağlı boya sızıntısı
bir şeyler bir şeylerimize bulanıyor
gözlerin içimi çektiğinden
ciğerlerim çıplak uzanıyor
ve kalbim.

daha balıkken
henüz evrilmemişken denize
bir fırçanın tuvale ilk dokunuşu gibi
bir harfin papirüsü ilk öpüşü gibi
gümüş bir halkadan geçerek daldın lafın ortasına.
kırmızı kuğuların, kurşun atların
fıtratını reddetmiş bütün imgeler
birer kemik olarak yerleşiyordu avcumdaki omurgaya.
sen renklere böyle hükmederken
kırılıyordu nesnelere giydirilmiş bütün zırhlar
cam çerçeve iniyorduk.

bizi öğüten
öğütürken de yeniden tanımlayan bu kozmik buluşmada
dalgaların rüzgarla çarpıldığı hesapta
yıldızların ve deniz kabuklarının hizalandığı metafazda
bir ejderha güdüsüyle yarattığın koma
bu yalımlı hâl vuruşlarında
sürrealist yetilerle izini sürerken
akdeniz kokuyordun
vahşiydin
vahşiydin.

GÜNEŞİN ALTINDA BİR GÖLGE

Selin Kansoy

Güneş yakıyor toprağı, göz kamaştırıyor. Kuşlar ötüyor, sanki her şey yolundaymış gibi. Çiçekler açmış, doğa yemyeşil bir tabloya dönüşmüş. Burası, yeryüzünde görebileceğin en güzel manzara olabilir. Düşünmesi bile insana huzur veriyor.

Ama bana değil.

Bu ışığın içinde ben karanlığı hissediyorum.

Göz alıcı bir dünyanın ortasında, gözle görülmeyen bir yokluk gibi...

Göge uzanan her ağaç dalında, benim için sallanan bir ip var.

Her biri bir anıyı taşıyor.

Durup düşünüyorum; hayatımın her kırığını, her çatlağını, her boşluğunu.

İçimde sessiz bir mahkeme kurulmuş gibi —her anımı yargılıyorum.

Hiç almadığım ama herkese verdiğim o değeri hatırlıyorum.

Yaraları sarmayı öğrendim, ama kendi kanamalarımı hep sakladım.

İnsanlar düştüğünde elim uzanıyordu.

Ben düştüğümde, herkes sırtını dönüyordu.

Dışarıdan yalnız değilmişim gibi görünüyor olabilirim.

Ama içimde yankılanan bir boşluk var—kimse duymuyor.

Konuşamıyorum.

İnsanların bana kolayca yaptığı şeyleri, ben yapmaya kalkınca... azarlanıyorum.

Kırılıyorum.

Her seferinde biraz daha sessizleşiyorum.

İçimde bir tel kopuyor.

Çıtırtısını sadece ben duyuyorum.

Bu güzelliğin ortasında, kendime acı çektiriyorum.

Bilinçli bir şekilde... sanki cezalandırılıyormuşum gibi.

Elimle güneşi gözlerimden uzaklaştırıyorum.

Çimlerin üzerinde ağır adımlarla yürüyorum.

Bir ağacın altına vardığımda duruyorum.

Elim düşüyor. Başımı kaldırıyorum.

Bir ip ve arasından süzülen güneş ışığı—tam üstümde.

Gülümsüyorum.

Gözlerimden yaşlar süzülüyor, sessizce.

İşte, acılarımın durduğu yerdeyim.

Herkesin beni unuttuğu, benim de herkesi sildiğim o noktadayım.

Neyse ki, kimse gözyaşlarımın bıraktığı izleri hatırlamayacak.

Papatya

Seda Erdem

Gökyüzüne yakın olmanın hayaliyle,
Kaldırır başını papatya.
Bir damla güneş konar alnına.
Seviyor derler.
Geçer rüzgar,
Dönüp bakmaz,
Ne sessiz övgülere,
Ne alaycı fısıltılara.
Sevmiyor derler.
Ve yalnızlık,
Ancak bu kadar yakışır,
Bir çiçeğin boynuna.
Ne yalnızlık, ne de yalan,
Sen hiç bakma ardına.
Beyaz tacın başında,
Kaldır başını papatya.

Süreyya Necmi Yazıcı

Saat 8.00
Öylesine bir otobüs durağı
Bekliyorsun
Saat 8.05
Göğsün daralıyor
Nefes alamıyorsun
Kalbinin sesi yankılanıyor kulağında
Oturuyorsun bir köşeye
Tir tir titriyorsun
Korkudan
Ölüm korkusu kaplıyor dört bir yanını
Ama neden korkasın ki ölümden
Dindirmez mi bütün acılarını
Sadece senin
Peki ya başkaları
Hangi başkaları
Yaşadığın onca acı, çektiğin onca zorlukta
Boğuştuğun tüm o yalnızlık esnasında yanında olan başkaları mı
Onlar sadece yıldızlar ve bir de ay
Tanımazlar ki seni
Duyamazlar sesini
Göz kırparlar uzaktan
O kadar
Düşünme kendini bu kadar
İnsanların düşündüğü kadar seni
Hiç
Çıkamayacaksın içinden
O karmaşık düşlerin ve dahası fikirlerin
Ufak ufak yiyorlar seni içten içe, günden güne
Nasıl mı fikirler
Uçsuz bucaksız
Sanki bir deniz
Dalıp çıkamayacağın kadar koyu
Çıkmak istemeyeceğin kadar mavi
Bir de gece yarısı düşün
Ah o Ay yok mu
Bırak düşsün yakamozu seninle beraber
İzin ver eşlik etsin sana o boş, ıssız mavilikte
Ama dur
Dalma daha derine
O zaman göremezsın gökyüzünü
Ve Ay'ın seninle beraber dalan o ince, beyaz ışığını



Hamam

Hatice Darı

Geçtiğimiz ayın onur ayı olması şerefine dergimizin bu sayısında Ferzan Özpetek tarafından 1997’de yönetilen *Hamam* filmine yer vermek istedik. Film içerisinde İtalyan ve Türk kültürlerinin sentezlerini barındırır ve özellikle Türk kültürünün sıcaklığı ve güzelliği yansıtılır. Ancak filmin popülerlik sebebi içerisinde homoseksüel bir ilişki barındırmasıdır. Uluslararası başarısı Türkiye’yi oryantalist bir bakış açısıyla değerlendiren seyircinin bu önyargılarını yıkmasıyla gerçekleşmiştir. Filmdeki bu masum ve naif aşk hikayesi halen türk

sinemasının en değerli LGBTQ+ temsillerinden biridir.

Kameranın alabildiğine tüm güzelliğiyle, tıpkı İtalyan hamam sahibesi Anita’nın çekildiği gibi bizler de çekiliriz İstanbul’a daha filmin en başında. Özpetek, cesaretinin yanı sıra bu güzel şehri izleyiciyi büyülercesine tasvir ettiği için de beğenileri toplamıştır. Öylesine hayran kalan izleyiciler sayesinde filmin popüler olduğu sırada artan homoseksüel turist yoğunluğu nedeniyle Hamamcılar Birliği Başkanı tarafından



sert eleştirilere maruz kalsa da, biricik ülkemizin karizmasını uluslararası anlamda arttırmıştır *Hamam*.

Filmimizin ana karakteri olan Francesco (Alessandro Gassmann), yıllar yıllar önce İstanbul'a taşınan ve orada bir hamamı işletmiş

Tüm ailenin italyanca konuşabiliyor olması da Özpetek tarafından Türklere karşı olan önyargıların kırılması açısından çok önemli bir temsildir. Hep beraber el birliğiyle bir şenlik havası içerisinde bu hamamı onarmaya çalışırlar. İki farklı kültürün uyumu,



olan rahmetli teyzesi Anita'dan ona kalan mirası satmak için İstanbul'a gider. Karısı Marta'yla (Francesca D'Aloja) problemlili evliliğinden uzaklaşıp Anita'ya bakıcılık yapmış olan türk ailesinin sıcaklığına sığınan Francesco bu şehre ve insanlarına dayanılmaz bir yakınlık hisseder ve bu misafirliğini biraz daha uzatmaya ve ona miras kalan bu hamamı satmak yerine onarmaya karar verir. Ailenin genç kızı Füsün (Başak Köklükaya) tanıştıkları an Francesco'dan etkilense de Francesco sadece ilk defa yaşadığı bu aidiyet hissiyle meşgul gibi görünmektedir.

İstanbul'un büyüleyiciliği, Francesco'nun kendisini ve kimliğini yeniden bulmaya çalışması filmin ana temalarındandır. Evin delikanlısı Mehmet (Mehmet Günsur) ile olan ilişkisi Francesco'yu cinsel bir yolculuğa çıkarmaya başlamıştır. Yavaş yavaş işlenen ve karakterlerin çekingenliklerini ve emin olamayışlarını izlerken hissedebildiğimiz bu ikilinin kendilerini keşfediş macerası oldukça başarılı işlenmiştir. Mehmet'te bulunduğu yakınlık ve anlaşılma hissi aynı zamanda Francesco'nun içinde bir yerlerde hep var olmuş olan arzuyu da açığa çıkarır.



Fusun'un Francesco'ya olan platonik aşkının başarısızlıkla sonuçlanması üzerine aniden mahalleden tanıdığı biriyle evlilik kararı alması ve bu karar sonucunda ikisinin de hayatının sonsuza kadar olumsuz etkilenmiş olması ve Marta'nın Francesco'nun peşinden İstanbul'a gelip ikilinin arasında geçenler hakkında bilgilenmesi ve kendisinin de Francesco'yu uzun zamandır aldattığına dair attığı naralar da Mehmet ve Francesco arasında masumane gelişmesi beklenen aşkın yanında yaşanan felaketlerdendir. Bu da Özpetek tarafından dönemin homofobik kesimlerine klasik ailelerin saadet getirmediğini göstermiş olduğu bir eleştiri olarak kabul edilebilir kanımca. Sonu pek tatmin edici olmasa da kesinlikle herkesin izlemesi gereken bir film *Hammam*.

Bir Galaksinin Çöküşü

Alperen Bıçak



Giriş

George Lucas'ın *Star Wars* evreni, yalnızca bir bilim kurgu destanı değil; aynı zamanda iktidarın yozlaşması, devlet kurumlarının işlevsizleşmesi ve toplumun otoriter rejimlere gönüllü rızası üzerine kurulu güçlü bir siyasal alegoridir. Lucas, özellikle ön üçlemeyi (*Epi-*

sodes I-III) kaleme alırken, 20. yüzyılın totaliter rejimlerinden, Roma Cumhuriyeti'nin çöküş sürecinden ve 11 Eylül sonrası yükselen Amerikan milliyetçiliğinden (*Post-9/11 Nationalism*) önemli ölçüde esinlenmiştir.

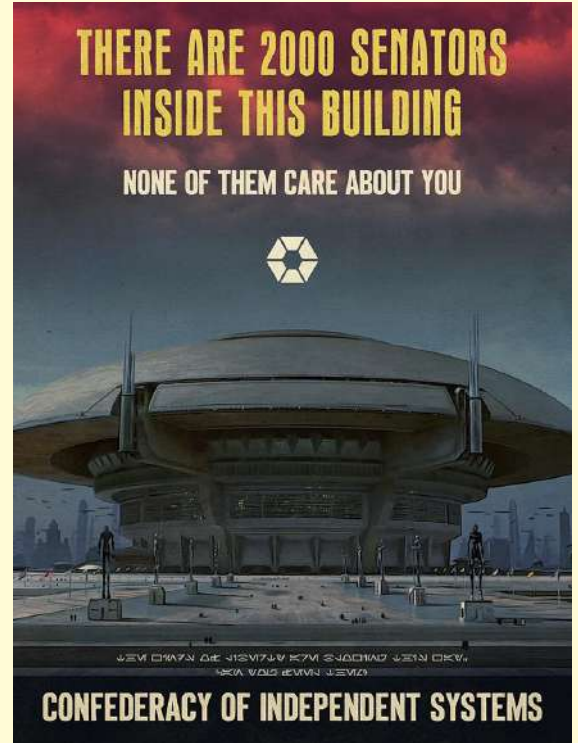
Galaktik Cumhuriyet'in Çöküşü

Cumhuriyet, yüzlerce gezegeni kapsayan büyük bir demokrasi gibi görünse de; yolsuzluk, bürokratik hantallık ve çıkar gruplarının etkisiyle işlevsiz hale gelmiştir. Bu yapı:

-Denetim mekanizmalarının tek bir kişiye bağlandığı hükümetler, yalnızca yönetsel olarak değil, ahlaki ve kurumsal düzeyde de çöküşe sürüklenir. *Star Wars* evreninde bu durum, Palpatine'in hem yürütme, hem yasama hem de yargı yetkilerini dolaylı biçimde elinde toplamasıyla görünür hale gelir. Demokratik denge denetleme sistemlerinin ortadan kalkması, iktidarın mutlaklaşmasına ve toplumun etik reflekslerini yitirmesine neden olur.

-Ticaret Federasyonu gibi güçlü ekonomik odaklar, *Star Wars* evreninde yalnızca ticari değil, aynı zamanda politik aktörler olarak hareket eder. Bu yapı, günümüz dünyasında "balina şirketler" ile hükümetler arasındaki simbiyotik ilişkiye doğrudan bir alegoridir. Bu tür şirketler, yasa yapım süreçlerini etkileyebilmekte, savaşlara yön verebilmekte ve kamu politikalarının seyrini değiştirebilmektedir. *Star Wars*'ta olduğu gibi, çıkar odaklı bu yapılar halkın değil, kârın çıkarına hizmet eder.

-Jedi Konseyi'nin dogmatik ve içe dönük tavrı, kendini ahlaki bir rehber olarak konumlandıran yapıların siyasi krizler karşısındaki etkisizliğini ve hatta bazen istemeden statükonun devamına hizmet ettiğini gösterir. Jedi'ler gücün dengesini koruma misyonuyla hareket etseler de, gelişen tehditlere karşı tepkisiz ve geç kalmış kararlarıyla, Cumhuriyet'in çöküşünü engelleyemezler. Bu durum, modern dünyada dini, etik ya da akademik kurumların toplumsal krizler karşısındaki pasifliğine benzer; değer üretmeleri gerekirken, yapısal körlük ve konfor alanı nedeniyle tarihsel sorumluluklarını yerine getiremezler.



Palpatine: Demokrat Otoriterlik

Palpatine'in güce yükselişi, demokratik araçlar kullanılarak diktatörlüğe ulaşmanın tarihsel bir örneğidir. Seçilmiş bir lider olarak başladığı siyasi kariyerinde, Cumhuriyet'in içinde bulunduğu güvenlik krizlerini manipüle ederek halkın ve Senato'nun desteğini kazanmış, böylece meşru yollardan elde ettiği gücü giderek otoriter bir rejime dönüştürmüştür. Bu durum, otoriter liderlerin sıklıkla kullandığı "meşrutiyet maskesi" ile örtüşmektedir.

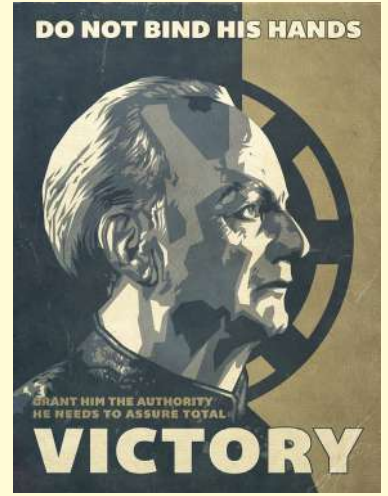
Palpatine'in dış görünüşü, giyimi ve duruşu, onun gerçek niyetlerini perdeleyen güçlü bir iletişim aracıdır. Kendini savunmasız, yaşlı ve bilge bir devlet adamı olarak konumlandırması, dikkatleri kendi mutlak güç arzusundan uzaklaştırarak Senato içindeki çatışmalara ve Jedi düzenine yöneltmiştir. Bu aldatıcı sunum, kamuoyunun tehdidi yanlış yerde görmesine neden olmuştur. Otoriter rejimlerin yükselişinde liderin imaj yönetimi, genellikle stratejik bir manipülasyon aracıdır.



Hayali düşmanlar ile Cumhuriyet kurumlarına yapılan saldırılar, halkı ikiye bölmüştür ve bir taraf diğerini otoriterlikle suçlarken diğer taraf karşıdaki organizmayı hainlikle suçlar hale gelmiştir. Palpatine'nin Senato'yu kendi emellerine işlev eden bir kuruma çevirmesi kurumun bir nevi Süper Noter olmasını sağlamıştır. *Episode III*'te Senato'nun çöşkuyula İmparatorluğu ilan etmesi, halkın korku içinde özgürlüklerinden nasıl vazgeçtiğini gösterir.

Cumhuriyet'in siyasi yapısı içinde demokratik süreçler sistematik biçimde baypas edilmiştir. Palpatine, krizleri gerekçe göstererek olağanüstü yetkiler elde etmiş; bankaların ekonomik gücü, ordunun kontrolü ve yasama yetkisi giderek tek elde toplanmıştır. Bu güç yoğunlaşması, Senato'nun işlevsizleşmesine ve yürütmenin mutlaklaşmasına yol açmıştır. Yasama organının bir denge unsuru olmaktan çıkarak sembolik bir onay makamına dönüşmesi, sistemin çöküşünün habercisidir. Palpatine'in izlediği politika, krizi çözmekten ziyade onu derinleştirerek kendi iktidarını pekiştirme stratejisidir.

Bu durum, siyaset kuramında *Machiavellian* strateji olarak adlandırılır. Kriz ortamında halkın güvenlik ve istikrar arayışı, bireysel özgürlüklerden kolaylıkla vazgeçmesine neden olur. Palpatine'in savaş ve tehdit algısını sürekli diri tutması, bu psikolojiyi beslemiş ve onu "tek çözüm" konumuna yerleştirmiştir. Böylece özgürlükler, gönüllü şekilde otoriteye teslim edilmiştir.



İmparator Palpatine'in iktidara yükselişi, demokratik süreçlerin nasıl araçsallaştırılabileceğini, kurumların içinin nasıl boşaltılabileceğini ve halkın korku karşısında özgürlüklerinden nasıl vazgeçebileceğini gözler önüne serer. Bu anlatı, otoriter rejimlerin yükseldiği her coğrafyada, farklı biçimlerde tekrar eden tarihsel bir model sunar.



İmparatorluk ve Totalitarizmin Estetiği

Star Wars evreninde İmparatorluk, yalnızca siyasi bir yapı değil; aynı zamanda bir korku estetiği üzerine inşa edilmiş totaliter bir rejimdir. Bu estetik, rejimin yalnızca gücünü değil, onun nasıl algılanması gerektiğini de şekillendirir.



“Ölüm Yıldızı”; askeri bir üs olmanın ötesinde, mutlak gücün mimari bir temsilidir. Bir gezegeni saniyeler içinde yok edebilen bu yapı, yalnızca düşmanlara değil, İmparatorluk’un kendi halkına da boyun eğdirici bir mesaj iletir: Direnmenin bedeli mutlak yıkımdır. (*Never Forget Alderaan!*)

Stormtrooper uniformaları ve kaskları, bireyselliği yok eden tek tipleştirme anlayışının ürünüdür. Yüzlerin görünmemesi, onların birer insan değil, rejimin isimsiz uzantıları olduğunu simgeler. Bu görsel form, toplum üzerinde sürekli bir gözetim ve gözdağı hissi yaratır.



“İmparatorluk Marşı” ise, totaliter rejimlerin propagandayı yalnızca sözle değil, ses ve ritimle de estetize ettiğini gösterir. Marşın her notası, gücün soğuk ve mekanik doğasını yansıtır.



Jedi'lerin hain ilan edilmesi süreci; medya kontrolü ve tarihi yeniden yazma pratiğinin bir örneğidir. Bu stratejiyle İmparatorluk, geçmişi manipüle ederek kendi iktidarını meşrulaştırır. Böylece gerçek, yalnızca güçlü olanın anlattığı şeye dönüşür.

Direnış ve Yurttaş Bilinci

Star Wars evrenindeki direniş hareketi, salt bir savaş anlatısı değil; ahlaki sorumluluk taşıyan bireylerin otoriterliğe karşı verdiği sivil mücadelenin güçlü bir temsildir. Bail Organa, Leia Organa, ve Mon Mothma gibi karakterler, sistemin içinden gelen ve düzenin çöküşüne karşı ses çıkaran isimlerdir. Onlar, yalnızca siyasi liderler değil; aynı zamanda bireysel etikle hareket eden yurttaşlardır. Lucas'ın bu karakterler aracılığıyla verdiği mesaj açıktır: Gerçek değişim, gücü elinde tutanlardan değil; doğru olanı yapmak için risk alanlardan gelir.



Direnış hareketi, sayıca ve kaynakça zayıf olmasına rağmen, inanç, dayanışma ve haklılık ilkeleriyle dev bir otoriteyi alt etmeyi başarır. Bu David-Golyat anlatısı, George Lucas'ın Vietnam Savaşı karşıtı duruşuyla da örtüşmektedir. ABD'nin askeri gücüne rağmen, ahlaki meşrutiyyetin yitirildiği bir savaşta halkın sesi zamanla daha etkili hale gelmiştir.

Star Wars da benzer şekilde, ahlaki meşrutiyyetin fiziksel güçten üstün olduğunu savunur.



Son Söz

Star Wars yalnızca bir savaş anlatısı değil; ideallerin, kurumların ve insanların sınıandığı bir hikayedir. Galaksinin çöküşü, silahlarla değil; sessizlikle ve teslimiyetle gerçekleş-

şir. Padmé Amidala'nın kelimeleri, bu çöküşün duygusal ve ahlaki boyutunu çarpıcı biçimde özetler:

“Demokrasi işte böyle ölür... Alkışlar eşliğinde.”

Kaynakça

- Booker, M. K. (2006). *Alternate Americas: Science Fiction Film and American Culture*. Praeger.
- Brooker, W. (2002). *Using the Force: Creativity, Community and Star Wars Fans*. Continuum.
- Jenkins, H. (1992). *Textual Poachers: Television Fans and Participatory Culture*. Routledge.
- Johnson, D. K. (2016). “The Empire Talks Back: Star Wars and the Politics of Empire.” *Journal of Popular Film and Television*, 44(4), 196 205.
- Lucas, G. (Director). (1999). *Star Wars: Episode I – The Phantom Menace* [Film]. Lucasfilm.
- Lucas, G. (Director). (2002). *Star Wars: Episode II – Attack of the Clones* [Film]. Lucasfilm.
- Lucas, G. (Director). (2005). *Star Wars: Episode III – Revenge of the Sith* [Film]. Lucasfilm.
- McDowell, J. C. (2007). *The Gospel According to Star Wars: Faith, Hope, and the Force*. Westminster John Knox Press.
- O’Hehir, A. (2002). “The Politics of Star Wars”. *Salon.com*.
- Rubin, M. (2014). *Planet TV: A Global Television Reader*. NYU Press.
- Taylor, C. (2015). *How Star Wars Conquered the Universe: The Past, Present, and Future of a Multibillion Dollar Franchise*. Head of Zeus.
- Whitta, G. (Writer), & Edwards, G. (Director). (2016). *Rogue One: A Star Wars Story* [Film]. Lucasfilm.



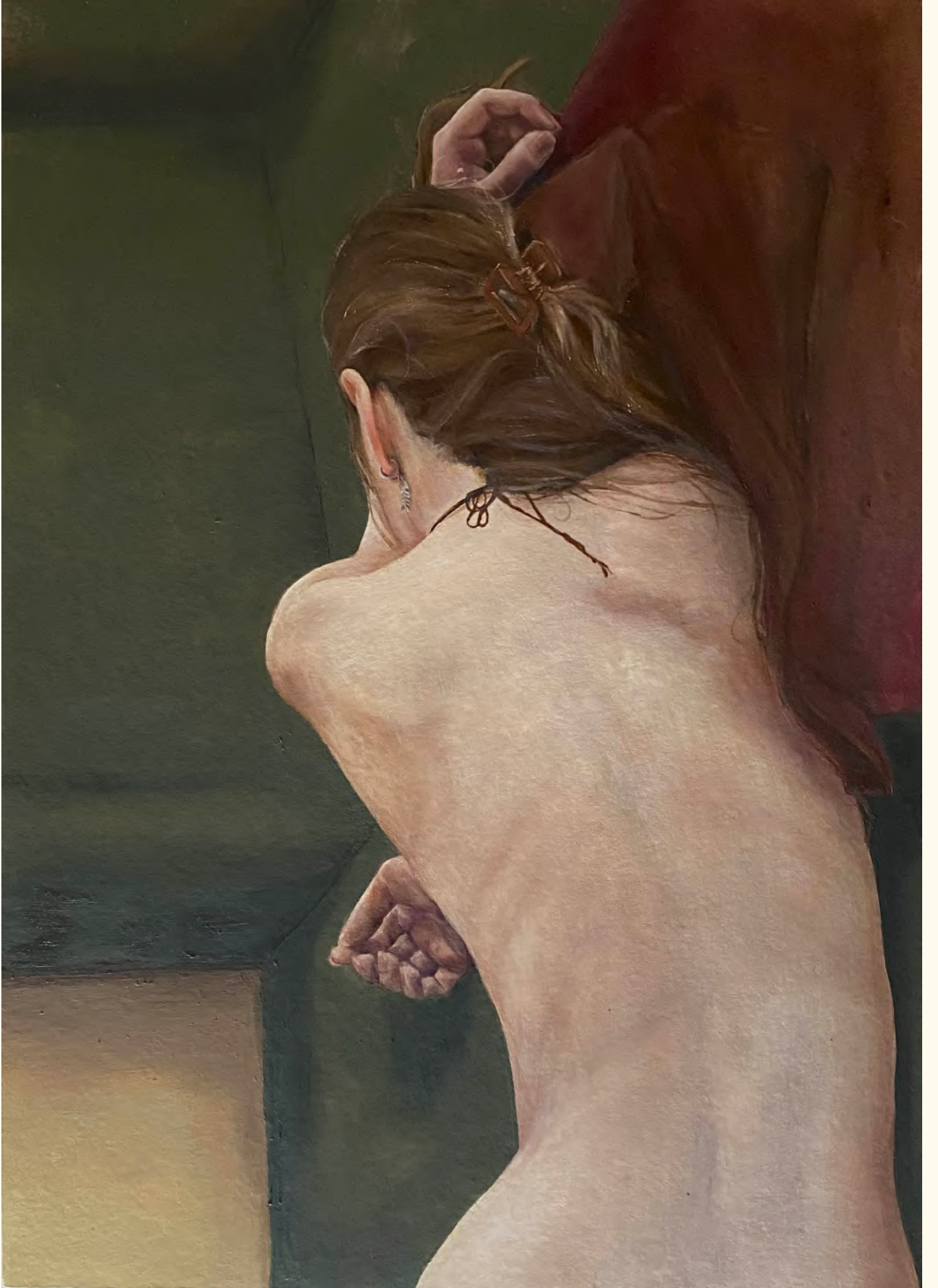
“Çocukluğa
Bakan Kıyı”
Aslı Salı

Kodak Star 175
[Kodak Gold 200]
05 Temmuz 2024

“Güneşle Yarış”
Aslı Salı



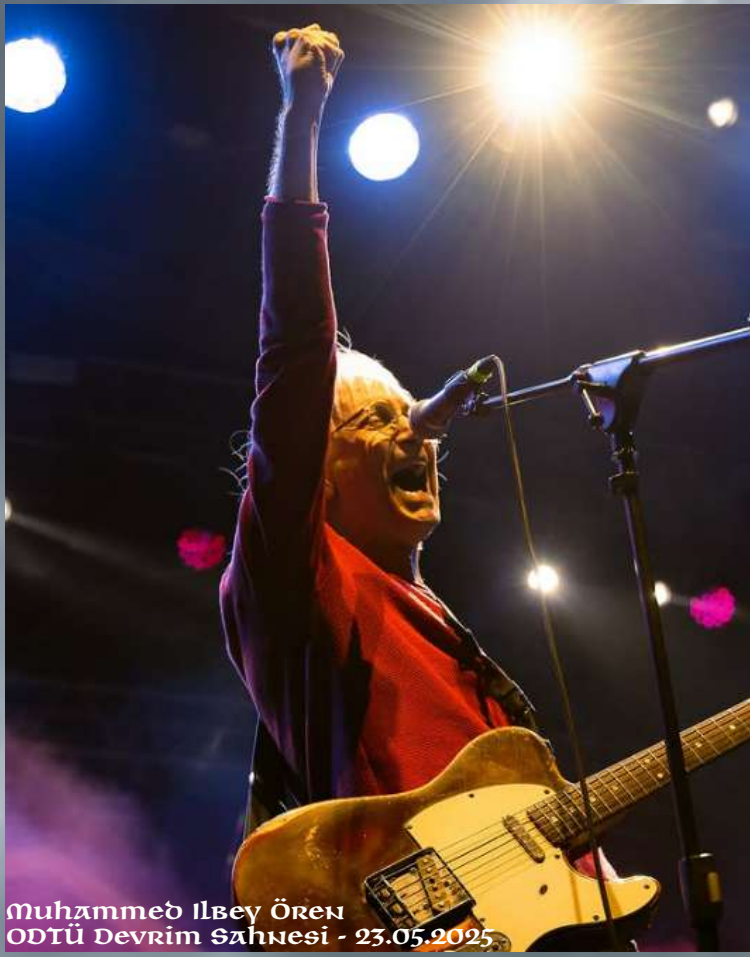
Samsung EX1,
VARIOPLAN 5.2-
15.6mm
1/500 s, f/2.3,
ISO 80
27 Mayıs 2025



“Kılçık”, Deniz Yıldız, 50x70 paspartu
üzerine yağlı boya
Mart 2025



“Bahar”, Deniz Yıldız, 35x50 tuval
üzerine yağlı boya
Mayıs 2025



Muhammed İlber Ören
ODTÜ Devrim Sahnesi - 23.05.2025

Bulutsuzluk Özlemi

Ekim
Taşbilek

Alternatif rock, genellikle ana akımın dışında kalan, özgün *sound*lara ve söz yazımına sahip müzik türlerini kapsar. Bu sayıda 1980'lerde tüm dünyada popülerleşen bu türün ülkemizdeki erken temsilcilerinden birini ele alacağız: Bulutsuzluk Özlemi. Rock altyapısını Anadolu ezgileri, protest şiirler ve toplumsal duyarlılıkla birleştiren grup; hem müzikal hem de kültürel açıdan alternatif bir duruş sergilemiştir. Bulunduğu dönemin sorunlarına ayna tutmasıyla Bulutsuzluk Özlemi, sadece bir müzik grubu olmaktan çıkmış; bir dönemin sesi, vicdanı olmuştur.

1980 darbesinin ardından bastırılan ifade özgürlüğüne rağmen, grup cesur sözleri ve eleştirel duruşuyla gençlerin sesi olmuştur. Şarkılarında işsizlik, özgürlük, savaş karşıtlığı ve adalet gibi konular işlenmiştir. Bu yönüyle grup, Türkiye'de alternatif rock müziğin sadece müzikal bir tercih değil; aynı zamanda bir tavır, bir kimlik meselesi olduğunu bize göstermiştir.

Sözler hakkında yeterince konuştuk, peki ya müzik? Bulutsuzluk Özlemi'nin müziği yıllar içinde çeşitli evrelerden geçti. İlk albümlerinde daha çok klasik *rock* etkisi hissedilirken 1990'li yıllarda *punk*, *new wave* ve *reggae* gibi türlerden beslenerek bir *sound* geliştirdiler. Bu çeşitlilik, Türkiye'deki dönemin gruplarından ayrılmalardaki en büyük unsurlardan biri olmuştur. Grubun deneySELLİĞE açık tutumu Türkiye'deki gençler için de ilham verici olmuştur. Kendi dilinde şarkı söylemenin ve kendi kültürel kodlarıyla iç içe müzik üretmenin mümkün olduğunu da gösteren bu yaklaşım, Türk alternatif rock sahnesinin gelişmesinde doğrudan etkili olmuştur.

Bulutsuzluk Özlemi, 40 yılı aşkın müzik kariyeri boyunca onlarca konser, albüm ve projeye üretkenliğini sürdürdü. Bugün artık popüler kültürün ve dönem müziğinin değişmesiyle eski etkisinden biraz daha uzak olsa da hala daha çok sayıda dinleyicisiyle bir etki yaratmaya devam

ediyor. Müziğini hala yüz binlerce insan tarafından dinleniyor, sözleri sosyal medyada paylaşıyor ve canlı performanslarına büyük ilgi gösteriliyor. Rock müziğin sınırlarını zorlayan, onu Türkçeleştiren ve yerelleştiren bu grup, Duman'dan Mor ve Ötesi'ne, Redd'den Yüksek Sadakat'e kadar pek çok yeni nesil alternatif rock grubuna zemin hazırladı.





Bulutsuzluk Özlemi'nin Türk alternatif rock müziğine katkısını yalnızca müzikal bir etkiden ibaret görmek yetersiz olur. Grup aynı zamanda bir duruşun, bir itirazın adıdır. Türkiye'de müzikle bir şeyleri değiştirmeye çalışanların yolunu açtı ve hala bu yolu aydınlatmaya devam ediyor.

Kaynakça:

[-https://tr.wikipedia.org/wiki/Bulutsuzluk_Özlemi](https://tr.wikipedia.org/wiki/Bulutsuzluk_Özlemi)

[-https://web.archive.org/web/20080906093322/](https://web.archive.org/web/20080906093322/)

[-http://www.bulutsuzluk.com/](http://www.bulutsuzluk.com/)

[-https://www.discogs.com/artist/1908917-Bulutsuzluk-Özlemi?redirected=true](https://www.discogs.com/artist/1908917-Bulutsuzluk-Özlemi?redirected=true)

[-https://www.instagram.com/bulutsuzluko-ozlemiofficial/?hl=en](https://www.instagram.com/bulutsuzluko-ozlemiofficial/?hl=en)

[-https://www.kralmuzik.com.tr/biyografisi/bulutsuzluk-ozlemi](https://www.kralmuzik.com.tr/biyografisi/bulutsuzluk-ozlemi)

[-https://karnaval.com/sanatcilar/bulutsuzluk-ozlemi-3455#google_vignette](https://karnaval.com/sanatcilar/bulutsuzluk-ozlemi-3455#google_vignette)

2025 Yaz Trendleri

Halice Darı

Yazın gelişiyle gardıroplarımız da tamamen değişti. Kalın ve koyu renkli kıyafetlerin yerini açık renkli, tiril tiril kıyafetler aldı, bizce çok da güzel oldu. Uzun zamandır gelmesini beklediğimiz bu güzeller güzeli mevsimin serin yaz akşamlarında neler giyebiliriz, bu yılın trendleri neler, ve bunları nasıl kombinleyebiliriz; hepsinin cevabı bu sütunda.

Bu yılın trendleri oldukça fazla; bazıları mikro trendler bazıları ise zamansız parçalar. Yazımızda bu parçaların hangi kategoride olabileceğini de tartışacağız.

Başlamadan önce söylemeliyim ki bu yazın en büyük ilham kaynağı 2000’li yılların başında sıklıkla kullanılan parçalar. Bu yüzden gençliğini bu yıllarda geçirmiş tanıdıklarınızın kıyafetlerini gönül rahatlığıyla çalabilirsiniz.

İlk bahsetmek istediğim parça *baby tee* olarak bilinen, normal tişörtlerin aksine biraz daha dar ve kısa bir kesimi olan tişört şekli.

Bu tişört şekli bu yaz karşımıza sıklıkla çıkmakta. Çoğunlukla üzerinde baskılarla tercih edilse de baskısız hali kesinlikle daha zamansız bir parça olma özelliğini taşıyor.



Diğer bir popüler bluz seçimi ise yelek bluzlar. Özellikle bedeninize uygun olanı seçtiğinizde üzerinizde dikilmiş gibi duruyor ve oldukça elegant bir görünüm sağlıyor. Yine renkleri ve desenleri daha klasik seçersek bunlar da zamansız parçalara girebilir.

Şimdi biraz da eteklere değinmek istiyorum. Bu yazın en popüler etek kesimi, benim de favorim olan balon etekler. Bu etekler özellikle basenleri saklamak konusunda oldukça iyi bir iş çıkarıyor. Bunun yanı sıra aşırı rahat oluşları da popülerliklerinin başka bir sebebi olabilir. Her ne kadar favori etek kesimim olsa da maalesef balon etekler zamansız parçalardan değil. Ancak ara ara trend oldukları için dolabınızda birkaç tane bulunmasının kimseye zararı olmaz bizce.





Diğer bir trendimiz ise yine 90'lı ve 2000'li yıllara damgasını vurmuş midi etekler. An-nelerimizin gençlik fotoğraflarında görmeye alışık olduğumuz bu etek kesimi bu yıl da trendler arasında. Çok zamansız bir parça ol-masa da bu zarif ve tatlı etek kesimi gönülle-rimizde taht kurmaya devam etmekte.

Geldik en sevdiğim kısma: elbiseler! Bu yaz elbiselerde halter yaka ve straplez çokça ter-cih edilen kesimlerden. Genellikle mini tercih edilse de bu elbiselerdeki en mühim özellik üstten dar alttan bol olmaları.



Rahatına daha düşkün olan okuyucularımız için buraya yaz aylarının vazgeçilmez parçası olan şortları da eklemeyi ihmal etmedik. Bu yaz özellikle boxer görünümüne sahip şortlar trendler arasında, ancak bu tarz şort-

ların mikro trendlere girdiğini düşünmekteyiz. Bunun yanında keten şortlar çok daha şık ve zamansız bir alternatif olacaktır, bu yaz kendileri de trend olan parçalardan.

Bu yaz oldukça trend olan kıyafet seçimlerinden bir diğeri de iç gösteren parçalar. Özellikle dantel ve transparan kumaşlar tercih edilmekte. Çok cesur olmamakla birlikte tamamen bu kumaşlardan yapılmış uzun etekler ve bluzlar sıcak yaz günlerinde hayat kurtarıcı olma niteliğinde.



Ayakkabı seçiminde bu yazın en büyük trendi yine 2000'li yıllarda oldukça popüler olan platform parmak arası sandaletler. Yine uzun yıllardır popülerliklerini ko-rudukları için bu tarz ayakkabılar da zamansız sayılabilir bizce. Daha rahat alternatifi olan düz taban sandaletler de elbette tercih edilebilir.



Moda açısından oldukça heyecan verici bir yaz bizleri beklemekte. Bir sonraki yazımızda görüşmek üzere!

Şeftalili Semizotu Salatası

Bahar Kaya

Semizotu benim en sevdiğim yeşillik olduğu için kurduğum sofralarda mevsimi başladıktan bitinceye dek yerini kaybetmez. Sulu, hafif ve kendine has ekşimsi semizotu ile tatlı-ekşi şeftalinin birleşimini aşağıdaki tarifte bulabilirsiniz.

Malzemeler

- 1 demet semizotu
- 1 adet şeftali
- 2 yemek kaşığı kadar parçalanmış beyaz peynir
- 1 avuç mor üzüm
- Sosu için nar ekşisi ve zeytinyağı



Tarif

Semizotununun sapları kalınsa yapraklarına kadar kesip başka bir tarif için ayırabilir ya da çöpe atabilirsiniz. Ardından semizotunu kabaca doğrayıp bir kaseye alın.

Şeftaliyi küp küp kesin, eğer üzüm kullanacaksanız onları da yarıya kesebilirsiniz.

Beyaz peyniri parçalayıp üzerine serpiştirin. Son olarak nar ekşisi ve zeytinyağını salatanın üzerinde gezdirin. Eğer isterseniz ek olarak balzamik sirke ekleyebilir ya da nar ekşisi yerine onu kullanabilirsiniz.

Afiyet olsun!



Kirazlı ve Limonlu İçecek Konsantresi

Yazın sıcağından her bunaldığınızda dolaba gidip en sevdiğiniz içeceği arıyorsanız, sizin için harika bir tarifim var. Bu kiraz ve limonlu konsantre dolapta iki haftaya kadar saklanabilir ve sulandırarak tüketebileceğiniz için dolabınızda kocaman bir şişeye kıyasla da oldukça az yer kaplar. Bu serin ve tatlı tarifi denemenizi şiddetle tavsiye ediyorum.

Malzemeler

- 10-15 adet kiraz
- 1 limon
- 1 su bardağı şeker
- Yarım su bardağı su



Tarif

Öncelikle limonun kabuğunu soyup şeker ile birlikte küçük bir tencereye alın. Şeker ile limon kabuklarını güzelce ovalayın. Bu limonun kokusunun iyice ortaya çıkmasını sağlayacak.

Ardından karışıma kirazları ekleyip karıştırın. Tıpkı reçel yaparken olduğu gibi şeker, meyvelerdeki suyu çıkartacak. Bunun için meyveleri şekerin içinde en az 1-2 saat, maksimum 1 gece dolapta bekletin.

Meyveler suyunu tamamen saldıktan sonra, yarım su bardağı suyu ve yarım limonun su-

yunu ekleyip karışımı ocağa alın. Orta ateşte kaynamaya başlayana kadar karıştırın. Kaynamaya başladıktan sonra 5 dakika kısık ateşte bırakın.

5 dakika sonra ocağı kapatın, soğuduktan sonra ince aralıklı bir süzgeçten süzerek konsantreyi bir kavanoza aktarın.

Konsantreyi dolapta soğuduktan sonra kullanabilirsiniz. 1 su bardağına 1 yemek kaşığı konsantre koyup üstüne buzlu su ekleyerek içebilirsiniz. Bu konsantreyi aynı zamanda kokteyllerde hatta biraz yaratıcıysanız tatlılarda da kullanabilirsiniz.

Afiyet olsun!

Tavsiyeler

Sangria dergisinin amaçlarından biri de, sanatın her alanından sanatçılar ve eserler hakkında bilgi yaymak. Derginin bu sayfasını da siz değerli okuyucularımız için birkaç öneri niteliğinde değerlendirebilirsiniz. Bütün bu değerli sanatçıları sizin de bizler kadar seveceğinizi ve takdir edeceğinizi umuyoruz.

Sabine Yıldız'ın, hayatı en gerçekçi ve çıplak haliyle yansıtan eserlerine ulaşmak için yandaki linki inceleyebilirsiniz.

https://www.instagram.com/sabine_yildiz?igsh=MXVlajFodTdke-G41OA%3D%3D

Kist, Ankara merkezli bir müzik grubu, rock müzikte yeni bir ses arıyorsanız incelemenizi ve canlı performanslarını da kaçırmamak adına takipte kalmanızı şiddetle tavsiye ediyoruz.

<https://www.instagram.com/kist.music?igsh=MXd6M-3BoejJ1N25oZg==>

<https://open.spotify.com/artist/5bgbFOkPCLOAelQdiQiPcR?si=v-d8OeRsRS4SYvM8EhoV7cg&nd=1&dlsi=81e4f2b99c15420e>

<https://music.apple.com/tr/artist/kist/767219742>

https://music.youtube.com/playlist?list=OLAK5uy_kDLyRq0JmD-9yLbJHfKnTfiAdQyR1RSab4

Yaren İleri, genç bir tasarımcı olmanın yanında sıradışı eserlerini de paylaşıyor, göz atarsanız beğeneceğinize eminiz.

<https://www.instagram.com/yareniileri?igsh=NXBveXFsbHBweTJm>

Deniz Yıldız'ın oldukça karakteristik ve özgün eserlerine ulaşmak için aşağıdaki linki kullanabilirsiniz.

https://www.instagram.com/donnis_lane?igsh=MXZqcjN0djFxenZi-NA==

İstanbul çıkışlı HAZE! bir modern rock grubu. Hem şarkılarına bu linklerden ulaşabilir hem de sosyal medyalarından canlı performanslarını takip edebilirsiniz!

<https://open.spotify.com/artist/3L0XBqslF2LVbq2WXxDfIT?si=hoCf-PcgGQnCTePVFDotgFw>

<https://www.instagram.com/hazecanli?igsh=MXcxdnU2aWhwe-jZidg==>

<https://music.apple.com/tr/artist/haze/1812228126?l=tr>

Teşekkürler

Sayımızın son sayfasına ulaştınız fakat bu sayfaların bir araya getirilmesinde özellikle teşekkür etmek istediğimiz birkaç isim daha var. Öncelikle kapak tasarımı ve sayfa içi illüstrasyonları için **Yaren İleri**'ye, logo tasarımı ve sayfa içi illüstrasyonları için **Deniz Yıldız**'a, dergi mizanpajı için **Ekin Taşbilek**'e, editörlüğü için **Hatice Darı**'ya ve koordinasyon için **Bahar Kaya**'ya sonsuz teşekkürlerimizi iletiyoruz. Bizlere iletilen sayfaların bir anlam kazanıp, dergi niteliğine getirilmesindeki emekleriniz için minnettarız. Ayrıca bu sayfaları boş bırakmadığınız, dergimize renk kattığınız için sevgili yazarlarımıza da tekrardan teşekkür ediyoruz. Son olarak siz değerli okuyuculara, dergimizi okuyup buraya kadar geldiğiniz için teşekkürler. Bir sonraki sayıda görüşmek dileğiyle.

Sangria Dergi



